

МОДЕЛЮВАННЯ ЦИФРОВИХ НАЛАШТОВУЄМИХ ФІЛЬТРІВ

МОДЕЛИРОВАНИЕ ЦИФРОВЫХ НАСТРАЕВАЕМЫХ ФИЛЬТРОВ

MODELING DIGITAL SETTING FILTERS

Науковий керівник - ст. викл. каф. «Радіотехнічних пристроїв», канд. техн. наук

Л. С. Фонар, L. Fonar

Студент - І. В. Шалопа, I. Shalopa

Л.С. Фонар, І.В. Шалопа. Моделювання цифрових налаштовуваних фільтрів. Приведено моделювання цифрових налаштовуваних фільтрів. Розглянуто структуру смугового фільтра, який описується коефіцієнтом передачі 2-го порядку. Побудовані сімейства амплітудно-частотних характеристик при різних значеннях параметрів b_1 і b_2 .

Л.С. Фонарь, И.В. Шалопа. Моделирование цифровых настраиваемых фильтров. Приведены моделирования цифровых настраиваемых фильтров. Рассмотрена структура полосового фильтра, который описывается коэффициентом передачи 2-го порядка. Построены семейства амплитудно-частотных характеристик при различных значениях параметров b_1 и b_2 .

L. Fonar, I. Shalopa. Modeling digital setting filters. Modeling of digital custom filters is given. The structure of the band filter, which is described by the transfer coefficient of the 2 order, is considered. The families of amplitude-frequency characteristics with different values of parameters b_1 and b_2 have been constructed.

Ключові слова. Смуговий фільтр, резонансна частота, добротність, амплітудно-частотна характеристика.

Ключевые слова. Полосовой фильтр, резонансная частота, добротность, амплитудно-частотная характеристика.

Keywords. Bandpass filter, resonant frequency, Q-factor, amplitude-frequency characteristic.

Цифрова фільтрація є найважливішою областю цифрової обробки сигналів. В першу чергу цифрові фільтри відрізняються високою якістю формування частотної характеристики, стабільністю параметрів, простотою зміни параметрів амплітудно-частотної характеристики і можливістю адаптації параметрів фільтру [1,2,3]. Метою роботи є створення цифрового фільтру, у якому шляхом підбору коефіцієнтів передавальної функції можливе налаштування фільтру на частоту вхідного сигналу. Без цифрових фільтрів неможливо здійснити обробку сигналів в реальному масштабі часу, що необхідно, наприклад, при обробці сигналів мобільного зв'язку у пристрої частотної селекції, приймачах радіозв'язку, передавачах базової станції та ін.

Розглянемо структуру смугового фільтру, який описується коефіцієнтом передачі 2-го порядку:

$$K(z) = a_0 \frac{1 - z^{-2}}{1 - b_1 z^{-1} + b_2 z^{-2}}, \quad (1)$$

$$\text{де: } a_0 = \frac{1}{2,0586377081 + \frac{1}{Q}}, \quad b_1 = \frac{0,9756827626}{2,0586377081 + \frac{1}{Q}}, \quad b_2 = \frac{2,0586377081 - \frac{1}{Q}}{2,0586377081 + \frac{1}{Q}}, \quad Q - \text{ добротність.}$$

Коефіцієнт a_0 грає роль нормувального, а коефіцієнти b_1 і b_2 призначені для вибору резонансної частоти і смуги пропускання фільтру.[4]

Для визначення амплітудно-частотних характеристик (АЧХ) був використаний стаціонарний коефіцієнт передачі

$$K(j\omega) = a_0 \frac{1 - e^{-j2\omega T}}{1 - b_1 e^{-j\omega T} + b_2 e^{-j2\omega T}}. \quad (2)$$

Резонансна частота фільтру залежить від коефіцієнта b_1 . При $b_1=0$ вона дорівнює $\frac{\omega_m}{2}$.

Коефіцієнт b_2 пов'язаний з добротністю резонатора. На підставі (2) побудовані сімейства АЧХ при різних значеннях параметрів b_1 і b_2 (рис. 1). В основі розрахунків закладена добротність $Q=10, 7$ і 5 .

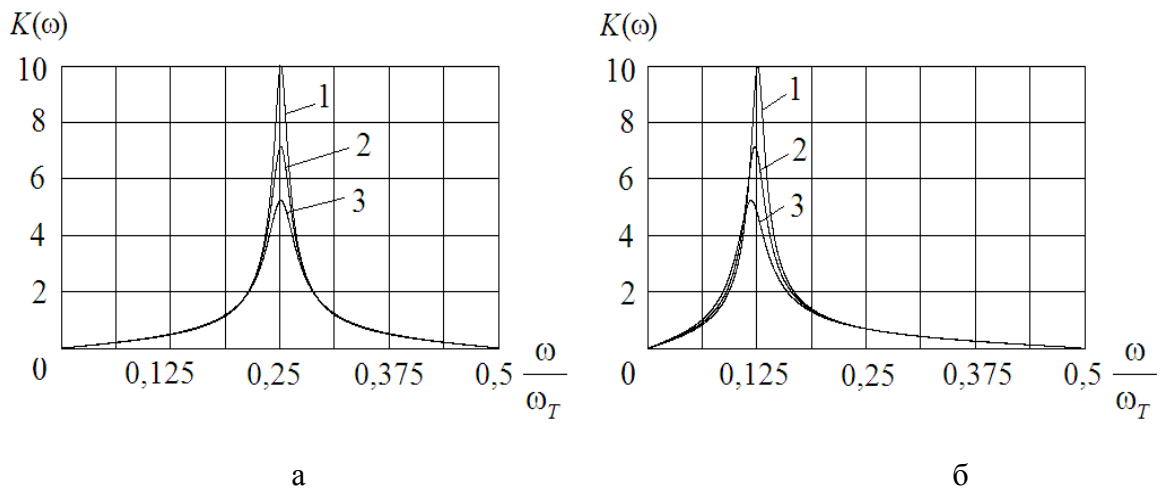

Рис.1 АЧХ смугових фільтрів при $b_1=0$ (а) і $b_1=1,35$ (б) для $b_2=0,907$ (1), $b_2=0,87$ (2),
 $b_2=0,823$ (3)

Показано, що для вибору резонансної частоти і смуги пропускання цифрового фільтра слід встановлювати коефіцієнти b_1 і b_2 . На відміну від аналогового фільтра добротність $Q=100$ і більше можлива тільки в цифровому варіанті. Надана структура фільтрів може бути застосована в пристроях з цифровою фільтрацією, а саме в цифровому телебаченні та цифровій телефонії.

Список літератури

1. Гадзиковский, В.И. Методы проектирования цифровых фильтров / В.И. Гадзиковский. — М.: Телеком, 2007, — 416 с.

Тези доповідей 53-ої наукової конференції молодих дослідників ОНПУ-магістрантів
«Сучасні інформаційні технології та телекомунікаційні мережі» // Одеса: ОНПУ, 2018,
вип. 53

2. Філіпський, Ю.К. Динаміка сигнальних перетворень: Нав. посіб. Для студентів ВНЗ / Ю.К. Філіпський. — Одеса: ОДПУ, 2006. — 89 с.
3. Фонарь, Л.С. Динамические характеристики цифровых фильтров без аналоговых прототипов / Л.С. Фонарь // Вісник Хмельницького національного університету — Хмельницький, 2013. — №5 (205) — С. 171 —176. (представлений у міжнародній наукометричній базі даних РИНЦ, Росія).
4. Фонарь Л.С., Синтез цифрового полосового фильтра второго порядка с помощью билинейного z-преобразования // Современные проблемы радиотехники и телекоммуникаций «РТ – 2010»: Материалы 6-й международной науч.-техн. конф., 19-24 апреля 2010 г. – Севастополь: Изд-во СевНТУ, 2010. – 529 с., с. 370.